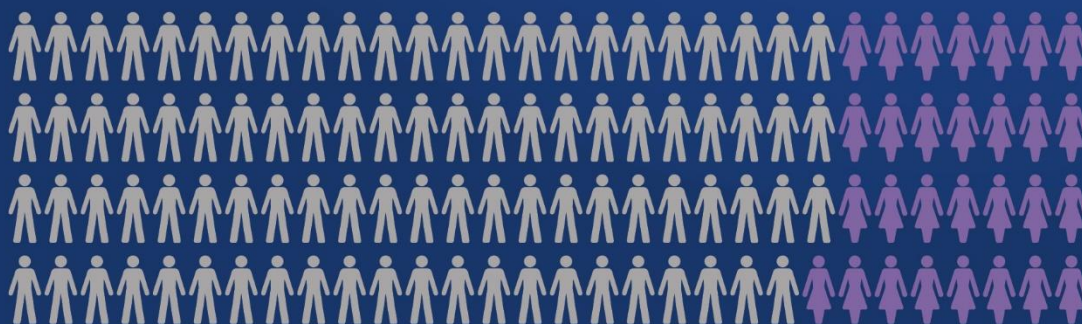

נשים בכנסת

ריכוז נתונים לאחר הבחירות לכנסת ה-25

תוכן עניינים

1.....תמצית

1.....1. חברות כנסת: מבט לאורך זמן

4.....2. מועמדות ונבחרות, הכנסת ה-16 עד הכנסת ה-25

9.....3. הכנסת ה-25: ניתוח לפי רשימה

11.....4. בעלות תפקידים בכנסת

תמצית

מסמך זה נכתב לקראת השבעת הכנסת ה-25 ומוציג בו נתונים על נשים בכנסת. בתחילה מוצגים נתונים על שיעור הנשים שנבחרו לכנסת מאז כינונה ועל שיעור הנשים שכיהנו בה בפועל, ובהמשך מוצגים נתונים מפורטים יותר על שיעור הנשים שהתמודדו לכנסת ועל אלה שנבחרו לכנסת מאז הכנסת ה-16 (אחרי ביטול הבחירה הישירה לראשות הממשלה) ובהתמקדות בכנסת ה-25. במסמך מובאים גם נתונים על ייצוג חברות הכנסת בקרב בעלי התפקידים בכנסת. אלא אם כן מצוין אחרת, הנתונים לקוחים מהפרסומים הרשמיים ברשומות בדבר הגשת הרשימות לבחירות לכנסת, [מאתר הכנסת](#) ומאתר [ועדת הבחירות המרכזית](#). נציין כי הנתונים בדבר תוצאות הבחירות לכנסת ה-25 מבוססים על תוצאות האמת שהתפרסמו באתר ועדת הבחירות המרכזית הנכונות ל-6 בנובמבר 2022, טרם פרסום התוצאות הסופיות ברשומות.

עיקרי הממצאים במסמך:

- **בבחירות לכנסת ה-25 נבחרו 29 חברות כנסת, שהן 24% מכלל חברי הכנסת הנבחרים.** מספר הנבחרות נותר כמעט ללא שינוי מאז הכנסת ה-20, שנבחרה בשנת 2015.
- **אף שלעיתים, בעקבות חילופי אישים, מספר לא מבוטל של נשים מתמנות לחברות כנסת במהלך כהונת הכנסת, לרוב שיעור הנשים בכלל חברי הכנסת נותר דומה לשיעורן בעת השבעת הכנסת.** בכנסת ה-24 חלו חילופי אישים רבים ומספר חברות הכנסת שהחלו לכהן בעקבות חילופי אישים היה גדול במיוחד ולראשונה הוא אף היה גדול ממספר חברי הכנסת הגברים במעמד דומה. עקב כך **שיעור הנשים בכלל חברי הכנסת שכיהנו בכנסת ה-24 הגיע לשיא של 30%.**
- **מהכנסת ה-16 עד הכנסת ה-21 שיעור הנשים ברשימות המועמדים של הסיעות שהרכיבו את הכנסות הכפיל את עצמו ואף יותר – מ-15% ל-32%** (לצורך מסמך זה הוגדרו ברשימת המועמדים של כל סיעה פי 1.5 חברים ממספר המועמדים שנבחרו מכל רשימה בפועל. הגדרות מפורטות יובאו בפרק 2). בשלוש מערכות הבחירות הבאות, שהתקיימו בתוך כשנתיים, ירד במעט שיעור הנשים בקרב המועמדים והיה 28% עד 30%. **בבחירות לכנסת ה-25 ירד עוד שיעור המועמדות, ל-25% מכלל המועמדים, שיעור זהה לזה שהיה בבחירות לכנסת ה-20 בשנת 2015.**
- **מהכנסת ה-16 גדל גם שיעור הנשים בקרב המועמדים במקומות ה"ריאליים"** (לצורך מסמך זה הוגדרה רשימת המועמדים במקומות הריאליים ממספר הנבחרים בפועל בכל רשימה בתוספת מועמד אחד לכל עשיריית נבחרים או חלק ממנה) **ובקרב הנבחרים, אך הגידול במדדים אלו היה מתון מעט יותר.** בכנסת ה-25 **נרשמה ירידה בשיעור המועמדות במקומות ה"ריאליים" – מ-26% ל-23%. שיעור הנבחרות נותר כאמור דומה לשיעורן בכנסות האחרונות (24% לעומת 25% בכנסת ה-24).**
- **אי-אפשר להצביע על מגמת גידול דומה בשיעור הנשים במקומות הגבוהים ברשימות.**
- **ישנה שונות רבה בשיעור הנשים ברשימות השונות שהתמודדו (ונבחרו) לכנסת ה-25. מלבד הסיעות החרדיות ש"ס ויהדות התורה, שבהן לא היו כלל מועמדות (או חברות כנסת), שיעור הנשים ברשימות**

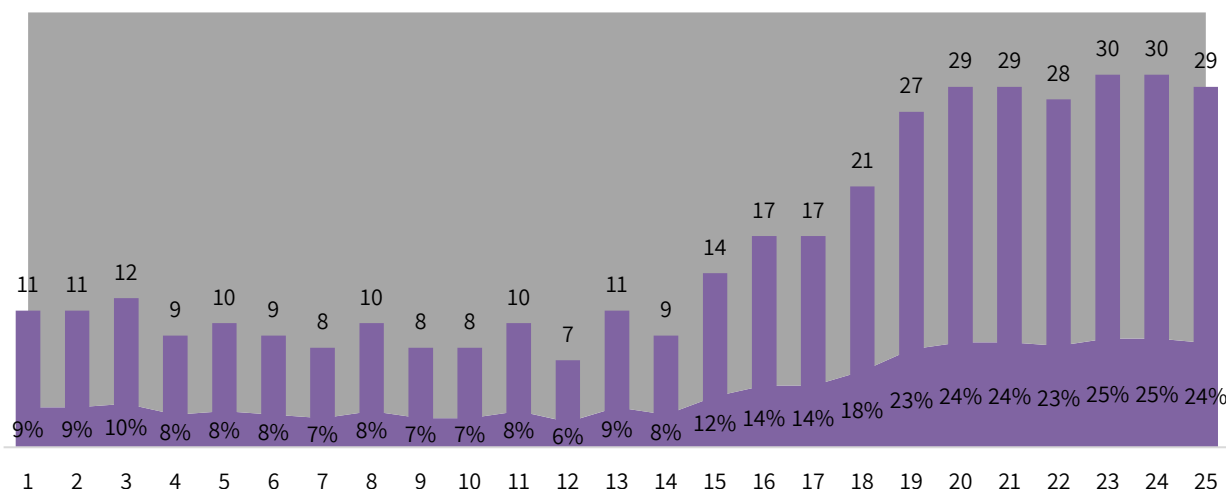
לכנסת ה-25 היה מ-13% עד 67% מהמועמדים; 17% עד 60% מהמועמדים במקומות ה"ריאליים"; 19% עד 75% מהנבחרים. בארבע מעשר הרשימות שנבחרו לכנסת (ובכללן הרשימות החרדיות) לא היו כלל נשים במחצית הראשונה של רשימת הנבחרים ובשש הנותרות שיעורן היה 6% עד 100% (שתי חברות כנסת ברשימת העבודה). רק בשתי רשימות הייתה אישה באחד משני המקומות הראשונים לפחות (לעומת שבע רשימות בכנסת ה-24).

- **מאז כינון הכנסת, רק אישה אחת כיהנה בתפקיד יו"ר הכנסת – דליה איציק, שהייתה יו"ר הכנסת ה-17.** עם השנים חלו תנודות גדולות בשיעור הנשים בתפקיד סגני יו"ר הכנסת, ושיעורן היה 0% עד 44%, אך קשה לזהות מגמת שינוי ברורה.
- **מהכנסת הראשונה עד הכנסת ה-23 היה שיעור הנשים מכלל היו"רים של ועדות הכנסת הקבועות מ-0% עד 32%, וקשה לזהות בו מגמה ברורה. בכנסת ה-24 עמדו נשים בראשות מחצית מ-12 הוועדות הקבועות שאוישו, השיעור הגבוה ביותר מאז קום המדינה, אך יש לציין כי בכנסת זו הרכב הוועדות היה חריג עקב פיצולי ועדות מחד גיסא וחוסר איוש של חלק מהוועדות הקבועות מאידך גיסא.**
- **יש שונות ניכרת בין הוועדות הקבועות בכל הנוגע לשיעור הנשים שעמדו בראשן: בשלוש מוועדות הכנסת הקבועות לא כיהנה מעולם חברת כנסת בתפקיד יושבת-ראש – ועדת הכספים, ועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט; גם בוועדת הכלכלה, ועדת הכנסת וועדת הפנים והגנת הסביבה עמדו מעט נשים בראש הוועדה; בוועדות אחרות – ועדת החינוך, התרבות והספורט, ועדת העלייה והקליטה, ועדת המדע והטכנולוגיה והוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי – שיעור הנשים היו"ריות גדול יותר.**

1. חברות כנסת: מבט לאורך זמן

בבחירות לכנסת ה-25 נבחרו 29 חברות כנסת, שהן 24% מכלל חברי הכנסת הנבחרים. מספר הנבחרות לכנסת ה-25 דומה למספר הנשים שנבחרו בכנסות האחרונות.

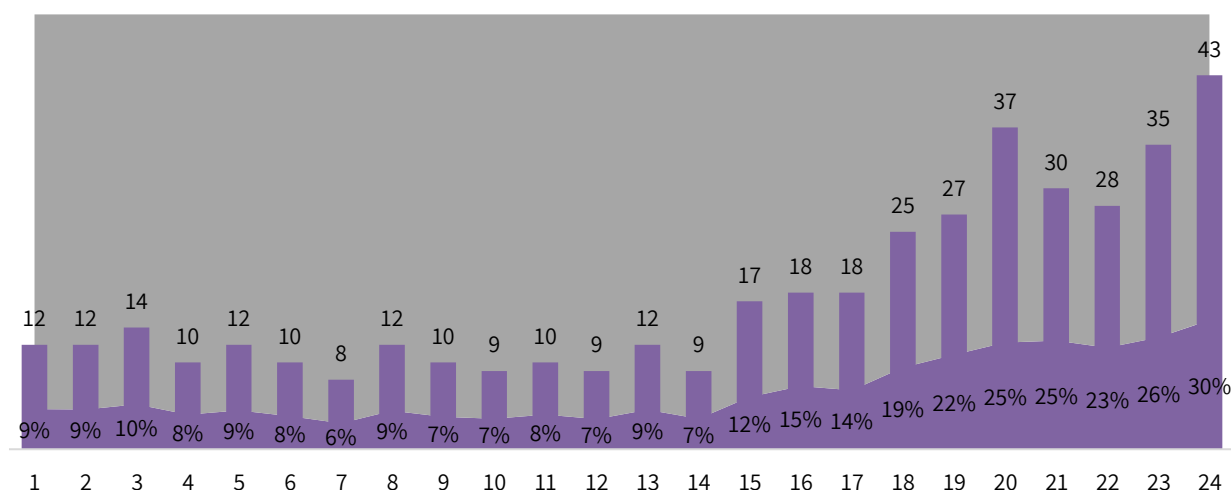
תרשים 1: מספר הנשים שנבחרו לכנסת ושיעורן בכלל הנבחרים, כנסות 1-25

לאחר שב-50 השנים הראשונות לאחר קום המדינה היה מספר חברות הכנסת הנבחרות יחסית קבוע, מהבחירות לכנסת ה-15 (1999) ועד הבחירות לכנסת ה-20 (2015) הייתה מגמת גידול ניכרת במספר חברות הכנסת הנבחרות. בחמש מערכות הבחירות האחרונות, שהתקיימו כולן תוך פחות מארבע שנים, מספר הנשים שנבחרו נותר דומה.¹

מספר חברות הכנסת ושיעורן בכלל חברות וחברי הכנסת עשוי להשתנות במהלך כהונתה של הכנסת בעקבות חילופי אישים, אשר נעשים בהיקפים שונים בכל כנסת. לכן נציג להלן את מספר חברות הכנסת ואת שיעורן בכלל חברי הכנסת שכינהו בכל כנסת, מהכנסת הראשונה ועד הכנסת ה-24. נציין כי בכנסות האחרונות ניכרת תופעה של חילופי אישים רבים יחסית המתקיימים בתקופת הבחירות לאחר פיזור הכנסת המכהנת, תקופה שבה לא מתקיימת כמעט פעילות פרלמנטרית (למשל, חמישה חילופים בכנסת ה-24 ו-11 חילופים בכנסת ה-23). לנוכח ההשפעה הפרלמנטרית המוגבלת של מי שמתמנה להיות חבר כנסת בתקופת הבחירות, ניכינו מנתוני הכנסות ה-16 ואילך את חברי הכנסת וחברות הכנסת שהתמנו לאחר פיזור הכנסת.

תרשים 2: מספר חברות הכנסת שכינהו בכל כנסת ושיעורן בכלל חברי הכנסת שכינהו בכל כנסת (כולל חילופי אישים), כנסות 1-24*

* הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 כיהנו חודשים ספורים בלבד ולא חלו בהן חילופי אישים טרם פיזורן.

אף שבחלק מהכנסות החלו לכהן בעקבות חילופי אישים מספר לא מבוטל של נשים במהלך כהונת הכנסת (השיא עד הכנסת ה-24 – שמונה חברות כנסת החלו לכהן במהלך כהונת הכנסת ה-20), על פי רוב שיעור הנשים בכלל חברי הכנסת נותר דומה לשיעורן בעת השבעת הכנסת.

בכנסת ה-24, בין השאר על רקע חקיקת החוק הנורבגי בכנסת ה-23 כהוראת קבע,² התקיימו חילופי אישים רבים יחסית; מספר חברות הכנסת שהחלו לכהן בעקבות חילופי אישים היה גדול במיוחד (13), עד מועד פיזור הכנסת ב-

¹ יצוין כי לקראת הבחירות לכנסת ה-22 וכן לקראת הבחירות לכנסת ה-23 מפלגות רבות הותירו ללא שינוי את רשימת המועמדים שלהן שנקבעה לקראת הבחירות לכנסת ה-21, מלבד איחודי רשימות.

² החוק הנורבגי הוא כינויו של [תיקון מספר 49 לחוק-יסוד: הכנסת](#) מיוני 2020, שבו נקבע כי שר או סגן שר רשאי להתפטר מתפקידו כחבר כנסת ולפנות את מקומו לראש ברשימת המפלגה שהוא משתייך אליה. גרסה מצומצמת יותר של החוק חוקקה כהוראת שעה לתקופת כהונת הכנסת ה-20 ([תיקון מספר 42 לחוק-יסוד: הכנסת](#)), המכונה החוק הנורבגי הקטן) ועל פיה שר או סגן שר אחד בלבד מכל רשימת מועמדים יכול להתפטר מהכנסת. לעומת זאת תיקון מספר 49 מאפשר התפטרות של חמישה חברי כנסת מאותה סיעה לכל היותר (מספר החברים שיכולים להתפטר נגזר מגודל הסיעה), ובכך מתאפשרים חילופי אישים רבים יחסית.

30 ביוני 2022), ולראשונה הוא אף היה גדול ממספר חברי הכנסת הגברים במעמד דומה (12). עקב כך **שיעור הנשים בכלל חברי הכנסת שניהנו בכנסת ה-24 הגיע לשיא של 30%**.

2. מועמדות ונבחרות, הכנסת ה-16 עד הכנסת ה-25

מספר הנשים שנבחרות לכנסת תלוי מטבע הדברים במספר הנשים שמתמודדות לתפקיד. בבחינה מעמיקה של התמודדות נשים לכנסת יש לכלול את מגוון השלבים של ההתמודדות, כמו בחירות מקדימות במפלגות שבהן נערכות בחירות כאלה, **אולם במסמך זה התמקדנו בבחינת הייצוג המגדרי בשימות המועמדים לכנסת**. בבחינה זו התמקדנו בכנסות שנבחרו מאז ביטול חוק הבחירה הישירה בשנת 2001, כלומר **מהכנסת ה-16 ועד הכנסת ה-25, בפירוט מיוחד של נתוני הכנסת ה-25, שיוצגו בחלוקה לפי סיעות**. לפני הצגת הנתונים נביא כמה הסברים על ההגדרות שבהן השתמשנו לצורך הבדיקה:

- היות שמספר הרשימות המתמודדות לכל כנסת הוא גדול ורק מיעוטן עוברות את אחוז החסימה וכנסות לכנסת, במסמך זה **נבחנו רק רשימות מועמדים אשר עברו את אחוז החסימה וכנסו לכנסת**.
- חישוב שיעור הנשים בכל אחת מהקטגוריות נעשה באמצעות חלוקת מספר הנשים שהתמודדו או נבחרו ברשימות הרלוונטיות בסך המועמדים או הנבחרים ברשימות הללו.
- **רשימת המועמדים לכנסת:** מספר המועמדים משתנה מרשימה לרשימה; למשל, מספר המועמדים ברשימות שנבחרו לכנסת ה-25 הוא מ-22 מועמדים (ברשימת ישראל ביתנו) עד 120 מועמדים (ברשימות הליכוד, יש עתיד, המחנה הממלכתי, ש"ס, יהדות התורה, רע"מ והעבודה). כדי ליצור אחידות בהשוואה בין הסיעות במסמך זה, **גודל כל רשימת מועמדים הוגדר על בסיס מספר חברי הכנסת שנבחרו ממנה בפועל. לצורך המסמך, ברשימת המועמדים של כל סיעה יש פי 1.5 חברים ממספר חברי הסיעה בפועל**. למשל, אם בסיעה יש 30 חברים, הגדרנו לה רשימה של 45 מועמדים. במקרה של סיעה שבה מספר אי-זוגי של חברי כנסת, תוצאת החישוב עוגלה למעלה. נוסחה זו נותנת משקל לגודל הסיעה (סיעה גדולה יותר תקבל תוספת גדולה יותר) ומאפשרת לכלול בנתונים חברי כנסת שעשויים להתחיל לכהן במהלך כהונת הכנסת בעקבות חילופי אישים, ולצד זאת מונעת עיוות של הנתונים שהיה נגרם אילו היו מובאים בחשבון מועמדים ששובצו במקומות לא רלוונטיים ברשימת המועמדים.
- **מועמדים במקומות "ריאליים":** היות שמיקום המועמד ברשימה משפיע על סיכויי ההיבחרות שלו, ביקשנו לבחון את ייצוג הנשים בקרב המועמדים שיש סיכוי סביר שייבחרו לכנסת. לצורך מסמך זה, **הוגדר מספר המועמדים במקומות הריאליים לפי מספר הנבחרים בפועל בכל רשימה בתוספת מועמד אחד לכל עשיריית נבחרים**: לסיעה שבה עד עשרה חברי כנסת נוסף מועמד אחד, לסיעה שבה 11–20 חברי כנסת נוספו שני מועמדים וכן הלאה. לפיכך, אם בסיעה יש שישה חברים, מספר המקומות הריאליים ברשימה שלה יהיה שבעה; אם יש בסיעה 24 חברים, מספר המקומות הריאליים ברשימה שלה יהיה 27. נוסחה זו נותנת משקל לגודל הסיעה (סיעה גדולה יותר תקבל תוספת גדולה יותר) אך מגבילה את תוספת המועמדים באופן שלא ייתווספו "חלקי" מועמדים ומונעת הגדרה של רשימה שתחרוג מממדים סבירים (תוספת של עד ארבעה מקומות למספר חברי הכנסת שנבחרו בפועל).

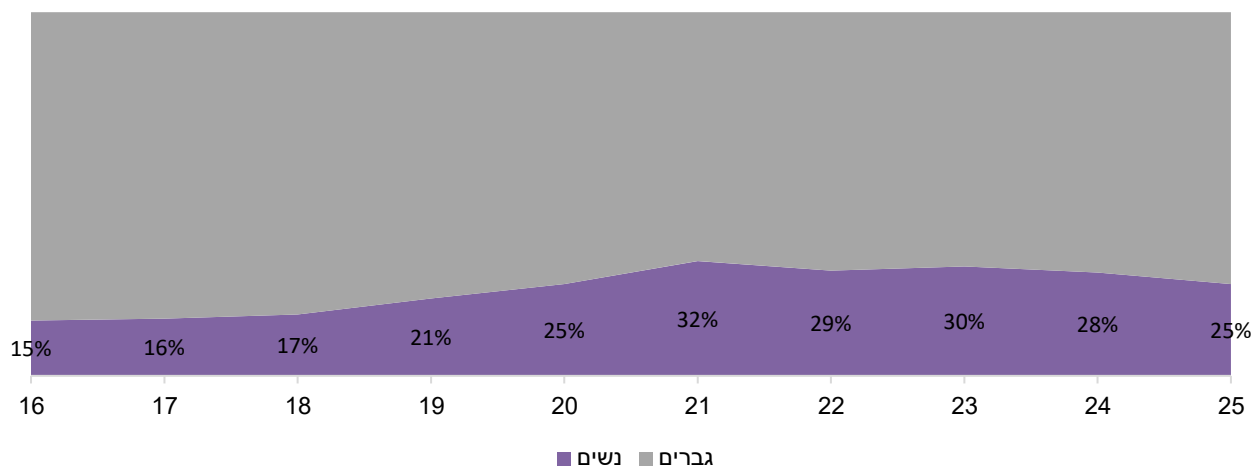
- **נבחרים:** המועמדים שנבחרו לכהן כחברי כנסת בכל סיעה, לא כולל חברי כנסת שהחלו לכהן בעקבות חילופי אישים.³

לצד הסיכוי להיבחר לכנסת, המיקום של נשים ברשימות המועמדים עשוי להשפיע גם על סיכוייהן לכהן בתפקידים בכנסת (ראשות ועדות, למשל) ובמשלה. על כן, הגדרנו שלושה פרמטרים המתייחסים לבכירות של נשים בתוך רשימות המועמדים:

- **המחצית הראשונה של רשימת הנבחרים:** שיעור הנשים מקרב חברי הכנסת במחצית הראשונה של כל סיעה. במקרה של סיעה שבה מספר אי-זוגי של חברי כנסת, תוצאת החישוב עוגלה למעלה.
- **שני המקומות הראשונים ברשימה:** שיעור הנשים בשני המקומות הבכירים ביותר בכל סיעה.
- **ראשות הרשימה.**

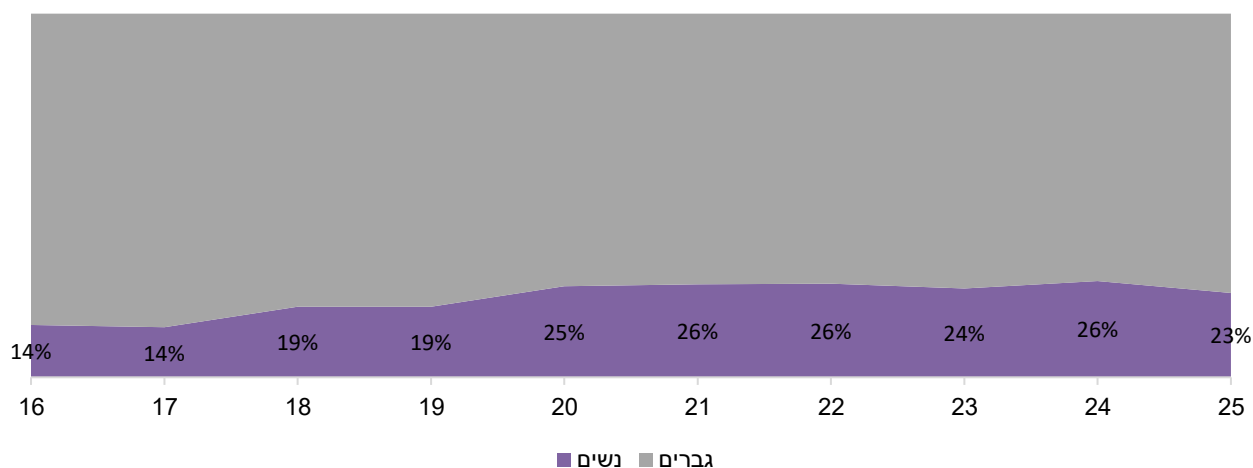
³ יצוין כי לאחר הבחירות לכנסת ה-24 ולפני השבעתה פרש אלון דויד מרשימת ימינה ובמקומו נכנסה עידית סילמן. עקב כך, עדכנו את רשימת הנבחרים כך שתציג את הכנסת ביום השבעתה, אך רשימת המועמדים ורשימת המקומות הריאליים נותרו מעודכנות ליום הבחירות.

תרשים 3: שיעור הנשים בקרב המועמדים, * כנסות 16-25

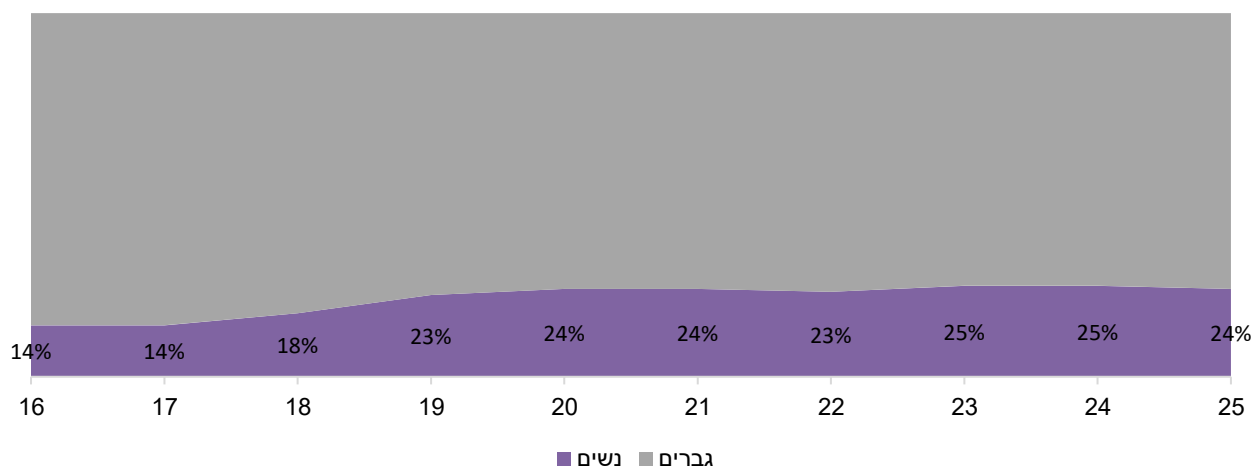
* ברשימת המועמדים של כל סיעה הוגדרו פי 1.5 חברים ממספר המועמדים שנבחרו.

תרשים 4: שיעור הנשים בקרב המועמדים במקומות "ריאליים", * כנסות 16-25

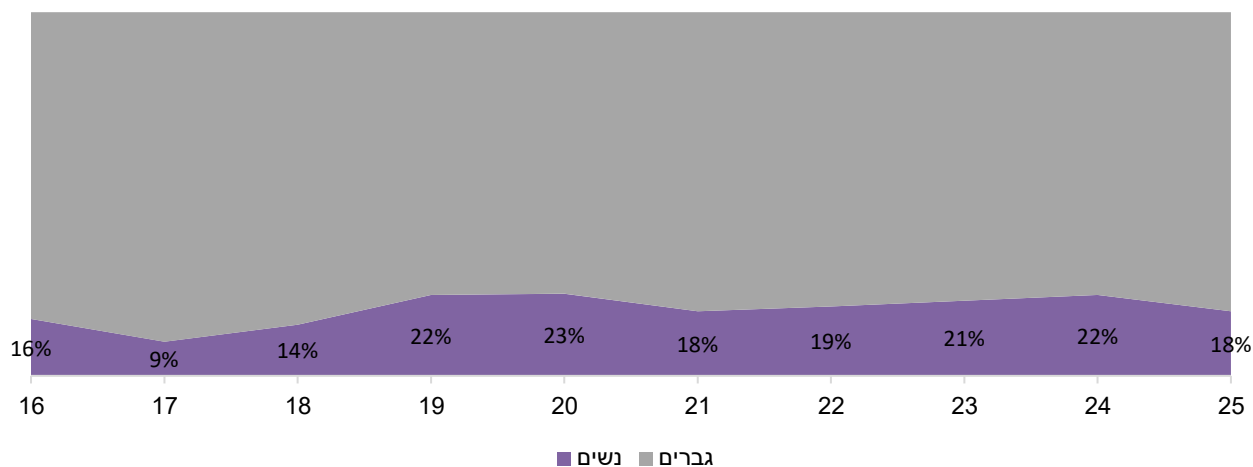

* רשימת המועמדים במקומות הריאליים הורכבה מהנבחרים בפועל בתוספת מועמד נוסף לכל עשיריית נבחרים או חלק ממנה.

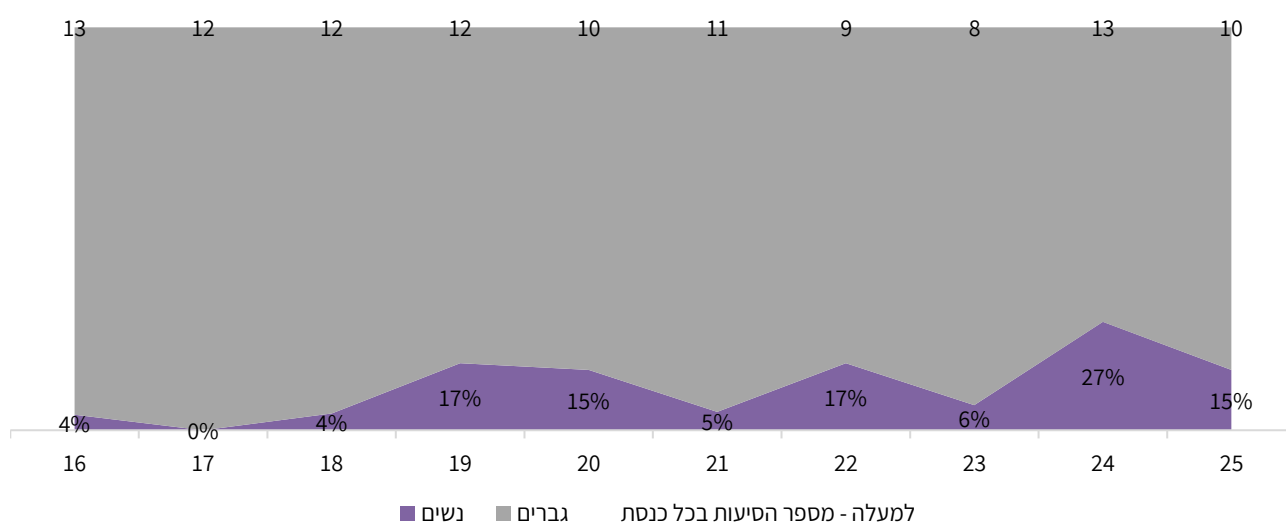
תרשים 5: שיעור הנשים בקרב הנבחרים, כנסות 16-25

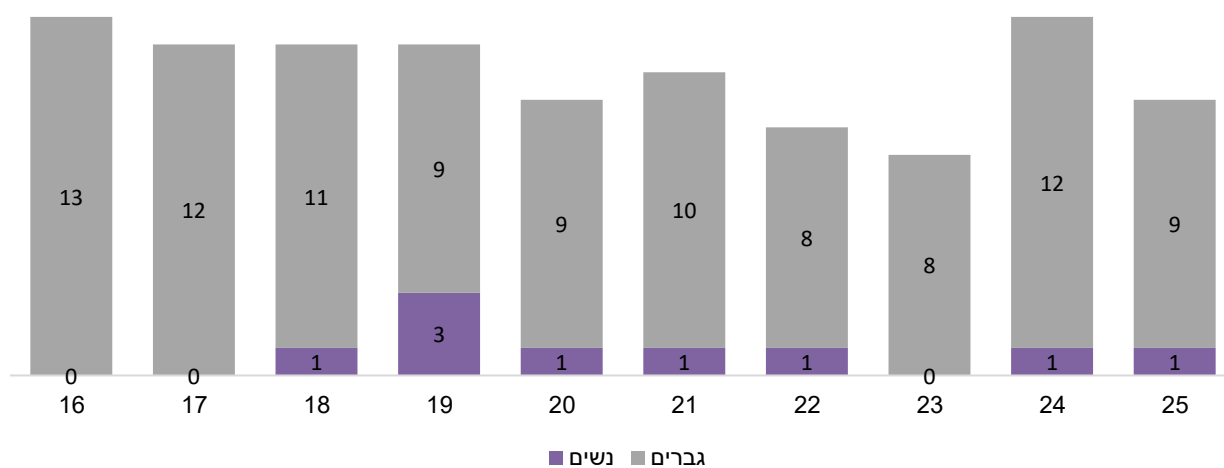
תרשים 6: שיעור הנשים במחצית הראשונה של רשימת הנבחרים, כנסות 16-25

תרשים 7: שיעור הנשים בקרב חברי הכנסת בשני המקומות הראשונים בכל רשימה, כנסות 16-25

תרשים 8: ראשי רשימות בחלוקה מגדרית - מספרים מוחלטים, כנסות 16-25

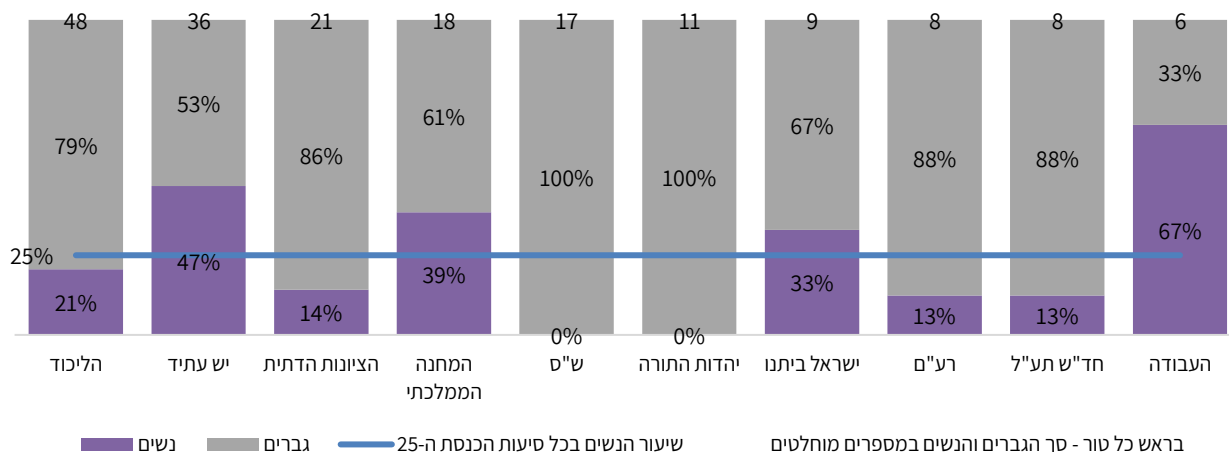

מבחינת התרשימים עולים הממצאים האלה:

- **מהכנסת ה-16 עד הכנסת ה-21 הוכפל שיעור הנשים בכלל המועמדים לכנסת. בשלוש מערכות הבחירות הבאות שהתקיימו בתוך כשנתיים לא חלו בו שינויים גדולים:** בבחירות לכנסת ה-16 נשים היו 15% מכלל המועמדים (ברשימות שעברו את אחוז החסימה, כאמור) ואילו בבחירות לכנסת ה-21 עלה שיעור המועמדות ל-32%, ומאז הוא ירד מעט. **בבחירות לכנסת ה-25 ירד שיעור הנשים בקרב המועמדים ברשימות אשר נבחרו לכנסת לרבע מכלל המועמדים,** שיעור זהה לזה שהיה בבחירות לכנסת ה-20 בשנת 2015.
- בהקשר זה נזכיר שוב כי מועמדים שלא התמנו לחברי כנסת לאחר הבחירות עשויים להתמנות במהלך כהונת הכנסת בעקבות חילופי אישים, תופעה שהפכה תכופה במיוחד לאחרונה, בין השאר על רקע חקיקת החוק הנורבגי בנוסחו המורחב כהוראת קבע כאמור. חברי כנסת שמתמנים בעקבות התפטרות של שר או סגן שר משתייכים מטבע הדברים לסיעות הקואליציה, לכן השפעת חילופי האישים על שיעור הנשים בכנסת תלויה, בין השאר, בשיעור הנשים בסיעות הקואליציה. בכנסת ה-24 נשים היו 37% מהמועמדים בסיעות שהרכיבו את הקואליציה (לעומת 19% מהמועמדים בסיעות האופוזיציה), פרט שעשוי להסביר את העובדה שבכנסת זו מספר חברות הכנסת שהחלו לכהן לאחר תחילת כהונת הכנסת היה כאמור גדול במיוחד (13, לעומת 12 גברים) ועקב כך שיעור הנשים בכלל חברי הכנסת שכיהנו בכנסת זו הגיע לשיא של 30%.
- **שיעור הנשים במקומות הריאליים עלה מאז הכנסת ה-16 גם הוא, אם כי באופן מתון מעט יותר:** בבחירות לכנסת ה-16 היה שיעור הנשים במקומות שהוגדרו ריאליים 14%, ובבחירות לכנסת ה-20 היה שיעורן 25%. מאז שיעור הנשים במקומות ריאליים נשאר דומה (24%-26% בכל כנסת), ובכנסת ה-25 **נרשמה ירידה בשיעורן, מ-26% ל-23%.**
- בשיעור הנשים במחצית הראשונה של רשימת הנבחרים יש תנודתיות מאז הכנסת ה-16. בכנסות האחרונות שיעורן היה כחמישית. **מהכנסת ה-24 עד הכנסת ה-25 ירד שיעור הנשים במחצית הראשונה של רשימת הנבחרים מ-22% ל-18%.**
- גם בשיעור הנשים בשני המקומות הראשונים בכל רשימה יש תנודתיות. הכנסת ה-24 בולטת בשיעור הגבוה יחסית של נשים בקטגוריה זו – גבוהה אף יותר משיעורן בקרב כלל חברי הכנסת הנבחרים.
- אשר לנשים בראשות רשימות מועמדים – למעט הכנסת ה-19, שבה רבע מ-12 הרשימות שהתמודדו הובלו על ידי נשים, **בשאר מערכות הבחירות שנבחנו הייתה לכל היותר מפלגה אחת שבראשה עמדה אישה.**

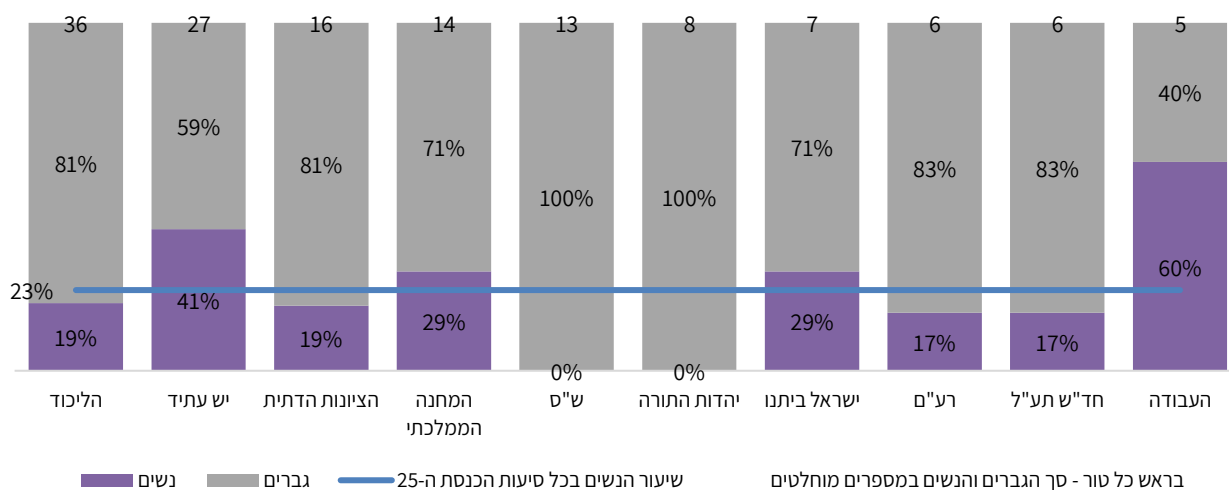
3. הכנסת ה-25: ניתוח לפי רשימה

תרשים 9: חלוקה מגדרית של מועמדים * הכנסת ה-25

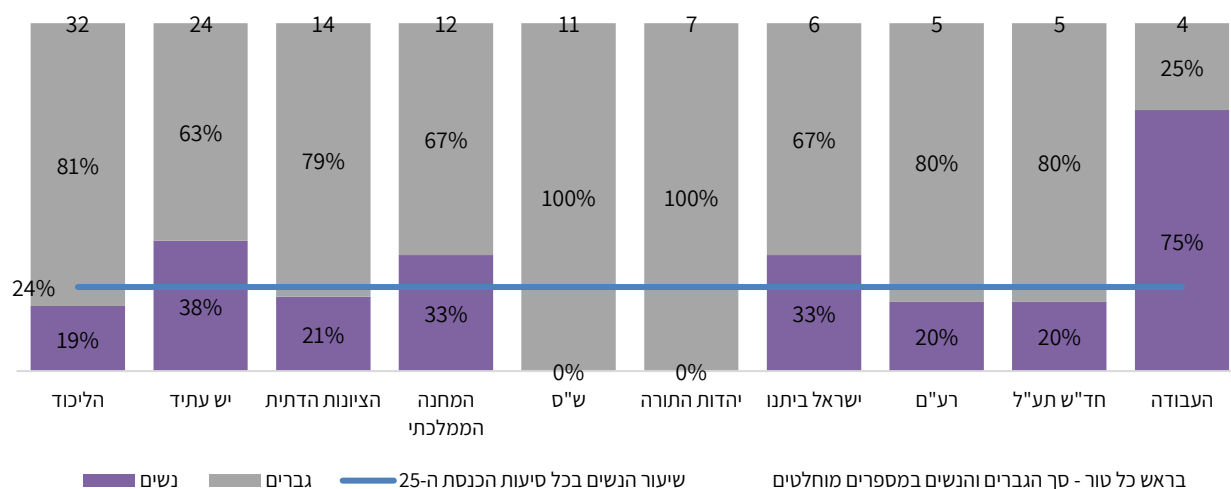
* ברשימת המועמדים של כל סיעה יש פי 1.5 חברים ממספר המועמדים שנבחרו בכל סיעה.

תרשים 10: חלוקה מגדרית של מועמדים במקומות "ריאליים" * הכנסת ה-25

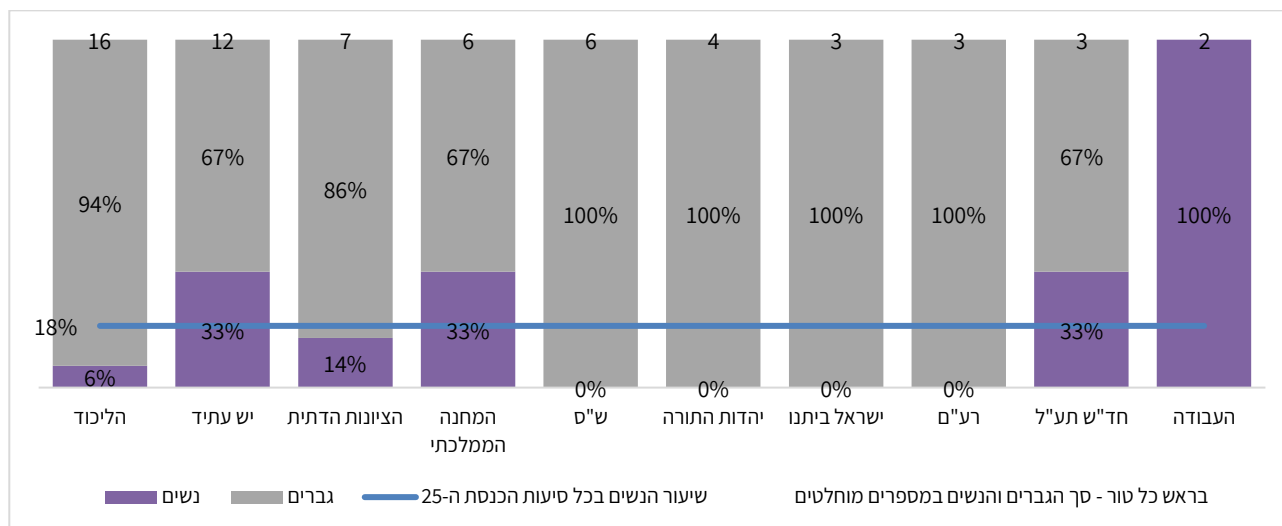

* רשימת המועמדים במקומות הריאליים הוגדרה לפי הנבחרים בפועל בתוספת מועמד נוסף לכל עשיריית נבחרים או חלק ממנה.

תרשים 11: חלוקה מגדרית של נבחרים, הכנסת ה-25

תרשים 12: חלוקה מגדרית של המחצית הראשונה של רשימת הנבחרים, הכנסת ה-25

תרשים 13: פילוח מגדרי של שני המקומות הראשונים בכל רשימה, הכנסת ה-25

	הליכוד	יש עתיד	הציונות הדתית	המחנה הממלכתי	ש"ס	יהדות התורה	ישראל ביתנו	רע"ם	חד"ש תע"ל	העבודה
מקום 1										
מקום 2										

גבר ; אישה

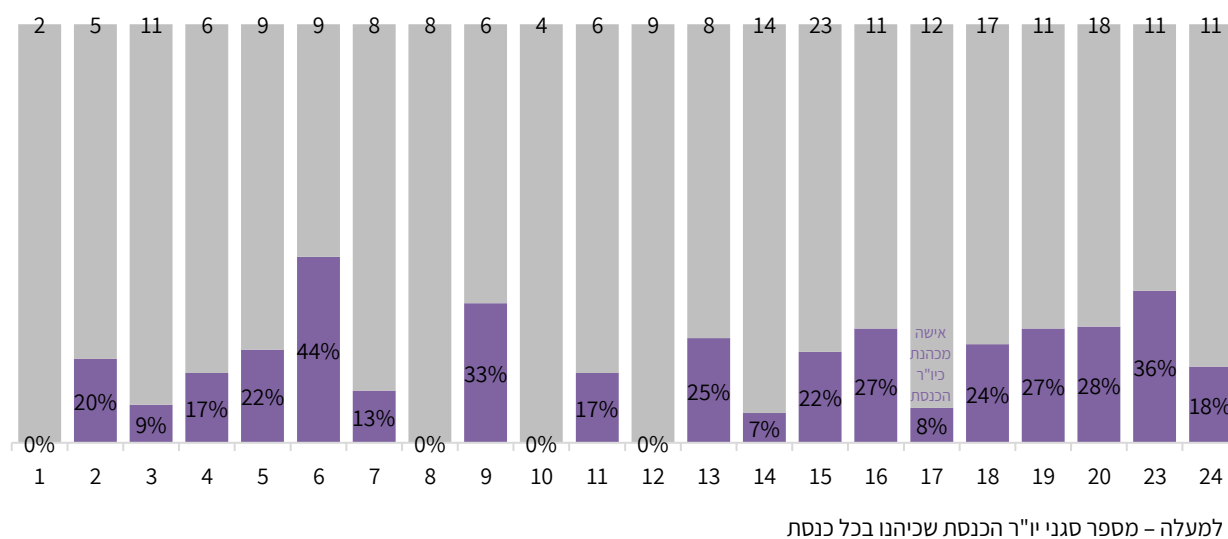
בשתי הרשימות החרדיות, ש"ס ויהדות התורה, לא היו כלל מועמדות נשים ולכן גם לא היו נבחרות. בשאר הרשימות שיעור הנשים הוא מ-13% עד 67% מהמועמדים; מ-17% עד 60% מהמועמדים במקומות ה"ריאליים"; מ-19% עד 75% מהנבחרים; מ-0% עד 100% מהחברים (שתי חברות כנסת ברשימת העבודה) במחצית הראשונה של כל סיעה. רק בשתי רשימות הייתה אישה באחד משני המקומות הראשונים (לעומת שבע רשימות בכנסת ה-24), באחת מהן – מפלגת העבודה – נשים איישו את שני המקומות הראשונים.

4. בעלות תפקידים בכנסת

לצד בחינת שיעור הנשים בקרב חברי הכנסת, יש מקום לבחון גם את התפקידים שחברות הכנסת ממלאות בכנסת. **מאז כינון הכנסת, רק אישה אחת מילאה את תפקיד יו"ר הכנסת – דליה איציק, שהייתה יו"ר הכנסת ה-17.** בפרק זה יוצגו נתונים בדבר שיעור הנשים בקרב סגני יו"ר הכנסת ויושבי-ראש ועדות הכנסת הקבועות.

מ-11 סגני יו"ר הכנסת שכיהנו בכנסת ה-24 – שתיים היו נשים, מחצית ממספר חברות הכנסת שכיהנו בתפקיד זה בכנסת ה-23; אך כפי שיוצג בתרשים 14, לאורך השנים חלו תנודות גדולות בשיעור הנשים בקרב סגני יו"ר הכנסת.

תרשים 14: שיעור הנשים בכלל סגני יו"ר הכנסת*, כנסות 1-24**

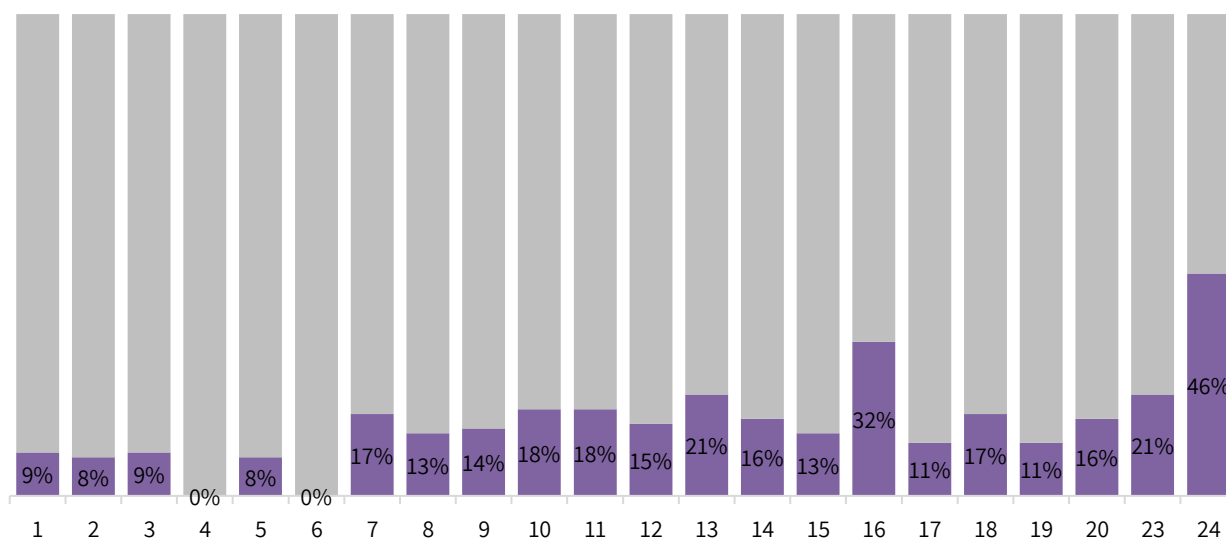

* בניכוי אלו שכיהנו בתפקיד פחות משלושה חודשים.

** הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 התפזרו זמן קצר לאחר השבעתן ועל כן הן אינן מוצגות בתרשים.

מהתרשים עולה כי **לאורך השנים היה שיעור הנשים בקרב סגני יו"ר הכנסת 0% עד 44%, אך קשה לזהות מגמת שינוי ברורה.** שיעור הנשים מושפע גם מהמספר הכולל של סגני יו"ר הכנסת, מספר שחלו בו שינויים ניכרים יחסית, כמוצג בתרשים.

תרשים 15: שיעור הנשים בכלל יושבי-ראש הוועדות הקבועות (כולל חילופי אישים באותה כנסת), כנסות 1-24*

* הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 התפזרו זמן קצר לאחר השבעתן ועל כן אין מוצגות בתרשים.

בראשות מחצית מ-12 הוועדות הקבועות שאיושו בכנסת ה-24 עמדה אישה, וכמוצג בתרשים – נשים היו 46% מכלל יושבי-ראש הוועדות הקבועות בכנסת ה-24 (נתון זה כולל חילופי אישים בראשות ועדות), השיעור הגבוה ביותר מאז קום המדינה. יחד עם זאת יש לציין שני הבדלים גדולים בפעילות הוועדות הקבועות בין הכנסת האחרונה לכנסות הקודמות:

- מאז הכנסת ה-14 פעלו 12 ועדות קבועות. בכנסת ה-24 פוצלו שתי ועדות קבועות: ועדת הפנים והגנת הסביבה פוצלה לשלוש ועדות: ועדת הפנים והגנת הסביבה, הוועדה לביטחון הפנים וועדת מיזמי תשתיות לאומיים ושירותי דת יהודיים; ועדת העבודה, הרווחה והבריאות פוצלה לוועדת העבודה והרווחה ולוועדת הבריאות. **לפיכך בכנסת ה-24 היו 15 ועדות קבועות, אך בפועל לא כולן איושו ופעלו**, כפי שיוסבר מיד.
- שלוש ועדות קבועות שראשותן יועדה על ידי הקואליציה למפלגות האופוזיציה לא איושו בכנסת ה-24:** הוועדה לענייני ביקורת המדינה (שתקנון הכנסת קובע שבראשה יעמוד חבר כנסת מסיעות האופוזיציה⁴), ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות וועדת המדע והטכנולוגיה.

פיצול הוועדות והיעדר האיוש של חלקן יצר מצב ש-11 מ-12 יושבי-ראש הוועדות שפעלו השתייכו למפלגות הקואליציה. ייתכן שמצב זה השפיע על היחס בין ראשי ועדות גברים ונשים, היות ששיעור הנשים בקרב חברי סיעות הקואליציה בכנסת ה-24 היה 31%, בעוד בסיעות האופוזיציה שיעורן עמד על 19%.

נציין כי ייצוגן הגבוה יחסית של נשים בסיעות הקואליציה ובעיקר בקרב חברי הכנסת הבכירים יחסית – 30% מחברי הכנסת במחצית הראשונה של רשימת הנבחרים ו-38% מחברי הכנסת המאיישים את אחד משני

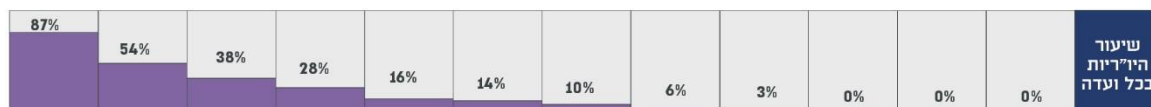
⁴ סעיף 106(א)(2) לתקנון הכנסת.

המקומות הבכירים בכל רשימה – עשוי להיות רלוונטי גם בכל הנוגע לשיעורן הגבוה של הנשים בממשלה ה-36: מ-28 שרים בממשלה היו תשע נשים (32%).

למרות העלייה בשיעור הנשים בקרב יושבי-ראש הוועדות הקבועות, עדיין נותרו ועדות שמעולם לא כיהנה בראשן אישה, כפי שמוצג בתרשימים הבאים, שבהם מוצגת ההתפלגות לפי מגדר של חברי הכנסת שכיהנו בתפקיד יושבי-ראש ועדות הכנסת הקבועות, מהכנסת הראשונה ועד הכנסת ה-24. היות שכאמור, בכנסת ה-24 חל שינוי במספר הוועדות הקבועות, הנתונים לגבי כנסת זו יוצגו בנפרד. אם במהלך כהונת הכנסת חלו חילופי אישים, הם מוצגים בתרשים (הסדר הכרונולוגי הוא מימין לשמאל).

תרשים 16: גברים ונשים בראש ועדות הכנסת הקבועות, כנסות 1-23*

מספר כנסת	כספים	חוץ וביטחון	חוקה, חוק ומשפט	כלכלה	כנסת	פנים והגנת הסביבה	ביקורת המדינה	עבודה, רווחה ובריאות**	חינוך, תרבות וספורט	עלייה, קליטה ותפוצות	מדע וטכנולוגיה	קידום מעמד האישה
1	1	1	1	1	1	1		1	1			
2	2	1	1	1	1	1		1	1			
3	1	1	1	1	1	1		1	1			
4	1	1	1	1	1	1		1	1			
5	1	1	1	1	1	1		1	1			
6	1	1	1	1	1	1		1	1			
7	1	1	1	1	1	1		1	1			
8	1	1	1	1	1	1		1	1			
9	1	1	1	1	1	1		1	1			
10	1	1	1	1	1	1		1	1			
11	1	1	1	1	1	1		1	1			
12	1	1	1	1	1	1		1	1			
13	1	1	1	1	1	1		1	1			
14	1	1	1	1	1	1		1	1			
15	1	1	1	1	1	1		1	1			
16	1	1	1	1	1	1		1	1			
17	1	1	1	1	1	1		1	1			
18	1	1	1	1	1	1		1	1			
19	1	1	1	1	1	1		1	1			
20	1	1	1	1	1	1		1	1			
23	1	1	1	1	1	1		1	1			

* הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 התפזרו לפני כינון רוב הוועדות הקבועות ועל כן הן אינן מוצגות בתרשים.
 **עד 1977 (הכנסת השמינית) פעלה ועדת העבודה ולציידה ועדה לשירותים ציבוריים. לצורך תרשים זה וכדי לשמר רציפות התייחסנו לשתי הוועדות כוועדה אחת, וספרנו את הו"רים של שתי תחת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות.

תרשים 17: גברים ונשים בראש ועדות הכנסת הקבועות, הכנסת ה-24

מספר כנסת	כספים	חוץ וביטחון	חוקה, חוק ומשפט	כלכלה	כנסת	פנים והגנת הסביבה	ביטחון הפנים	מיזמי תשתיות לאומיים	ביקורת המדינה	עבודה ורווחה	בריאות	חינוך	עלייה, קליטה ותפוצות	מדע וטכנולוגיה	קידום מעמד האישה
24															

מהתרשימים עולה כי בשלוש מוועדות הכנסת הקבועות לא כיהנה מעולם חברת כנסת בתפקיד יושבת-ראש: ועדת הכספים, ועדת החוץ והביטחון וועדת החוקה, חוק ומשפט; גם בוועדת הכלכלה, ועדת הכנסת וועדת הפנים והגנת הסביבה עמדו מעט נשים בראש הוועדה (3%, 6% ו-10% מהיו"רים של ועדות אלו, בהתאמה, עד הכנסת ה-23). לעומת זאת, נשים היו יותר מרבע מהיו"רים של ועדת החינוך, התרבות והספורט; קרוב ל-40% מהיו"רים של ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות; יותר ממחצית מהיו"רים של ועדת המדע והטכנולוגיה עד הכנסת ה-23; כל היו"ריות של הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי למעט שניים (גדעון סער, שהיה יו"ר הוועדה במהלך חלק מכהונת הכנסת ה-17, ועודד פורר, שהיה יו"ר הוועדה בכנסת ה-23).